

Trzecia władza, czyli sądownictwo w Polsce

Agnieszka Siwek

Scenariusz lekcji Poradnik metodyczny do programu nauczania wiedzy o społeczeństwie dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Marcin Pełka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Autor: Agnieszka Siwek

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Poziom edukacyjny: szkoła podstawowa

Podstawa programowa: XI.8

Temat lekcji: Trzecia władza, czyli sądownictwo w Polsce.

Czas trwania zajęć: 45 minut

Cele ogólne:

- wyjaśnienie zasady państwa prawa, w tym zasady niezależności sądów i niezawisłości sędziów;
- wyjaśnienie podziału na sądy powszechne i administracyjne oraz zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego;
- wskazanie, w jakich sprawach orzeka sąd rejonowy.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcia: państwo prawa, praworządność, wymiar sprawiedliwości, sąd, sędzia, ławnik, niezależność sądów, niezawisłość sędziów, apelacja, kasacja;
- wyjaśnia zasadę państwa prawa;
- wyjaśnia zasadę niezależności sądów i niezawisłości sędziów;
- przedstawia organizację sądów powszechnych i administracyjnych.

Metody, techniki, formy pracy:

- praca w grupach, metoda kuli śnieżnej, mapa myśli, praca na platformie MS Teams.

Środki dydaktyczne:

- tablica multimedialna, tekst Konstytucji RP, flipcharty, pisak, prasa, zasoby internetu, platforma MS Teams, Zintegrowana Platforma Edukacyjna, aplikacja Padlet, aplikacja Kahoot.

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

Część wstępna

- Wprowadzenie do zajęć. Prezentacja celów lekcji.
- Nauczyciel prosi uczniów, by przypomnieli, na czym polega zasada trójpodziału władzy. Następnie rozdaje uczniom egzemplarze Konstytucji i poleca, by na podstawie odpowiednich artykułów określili, kto w Polsce sprawuje władzę sądowniczą, czyli wymiar sprawiedliwości.
  - W sytuacji zdalnego nauczania nauczyciel przeprowadza lekcję na platformie MS Teams. Zamieszcza link do tekstu konstytucji w zakładce PLIKI, na platformie MS Teams lub na czacie spotkania.

Część właściwa

- Nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej odpowiednie artykuły Konstytucji i na ich podstawie omawia:
  - rodzaje sądów i trybunałów;
  - rodzaje spraw, które one rozpatrują.
- Podczas pracy na platformie MS Teams nauczyciel, udostępniając ekran, wyświetla uczniom poszczególne artykuły.
- Klasa zostaje podzielona na grupy, które losują kartkę z jednym pojęciem do wyjaśnienia:
  - niezawisłość sędziego;
  - nieusuwalność sędziego;
  - apolityczność sędziego;
  - kasacja;
  - apelacja.
- Zespoły wyjaśniają pojęcia metodą śnieżnej kuli – pierwsza osoba zapisuje swoje wyjaśnienie, następna uzupełnia je, po niej kolejna itd., aż do stworzenia wspólnej definicji.
  - W sytuacji zdalnego nauczania nauczyciel dla każdej grupy tworzy odrębną zakładkę NOTES ZAJĘĆ – podpisany konkretnym pojęciem, w którym uczniowie pracują zdalnie metodą zmodyfikowanej kuli śnieżnej.
- Następuje prezentacja definicji przez zespoły.
  - W sytuacji zdalnego nauczania NOTESY ZAJĘĆ poszczególnych grup są udostępniane ogółowi uczniów podczas omawiania.
- Nauczyciel pyta uczniów, czy słyszeli o jakichś głośnych sprawach sądowych. A może widzieli filmy czy programy telewizyjne, które przedstawiały pracę sądu? Prosi o kilka przykładów.
- Następnie rozdaje grupom przygotowane egzemplarze gazet. Zadaniem każdego zespołu będzie odszukanie w nich informacji o sądach, wyrokach, sędziach, prokuratorach i adwokatach.
  - W sytuacji zdalnego nauczania uczniowie pracują nadal w przyporządkowanych zakładkach NOTES ZAJĘĆ, gdzie przy pomocy informacji znalezionych w internecie tworzą wirtualną gazetę.
- Uczniowie wybierają najważniejsze pojęcia prawnicze z nimi związane i zapisują je w postaci map myślowych na temat pracy sądów powszechnych.
  - W sytuacji zdalnego nauczania uczniowie tworzą mapę myśli za pomocą strony padlet.com (dostęp: 9.09.2022).

Część podsumowująca

- Po zakończeniu tej części lekcji nauczyciel prosi uczniów, aby spróbowali odpowiedzieć na pytanie, jakie są różnice między prawem cywilnym, administracyjnym i karnym.
- Zajęcia poddawane są ocenie koleżeńskiej – uczniowie mają na tabliczkach wcześniej przygotowaną przez nauczyciela punktację w skali od 1 (najniższa ocena) do 5 (najwyższa ocena) i kolejno oceniają prezentacje poszczególnych zespołów. Na tej podstawie nauczyciel ocenia pracę uczniów, udzielając im informacji zwrotnej.

- W sytuacji zdalnego nauczania uczniowie oceniają treści NOTESÓW ZAJĘĆ tworzonych przez poszczególne grupy za pomocą narzędzia stworzonego w aplikacji Kahoot, gdzie kolejno wystawiają ocenę poszczególnym grupom.

Komentarz metodyczny

- Ciekawą propozycją rozwinięcia tematu, także podczas zajęć online, jest skorzystanie z przygotowanych na platformie zpe.gov.pl (dostęp: 9.09.2022) materiałów, np. „Struktura wymiaru sprawiedliwości w Polsce”, gdzie można znaleźć wiele ciekawych ćwiczeń oraz informacji o sądownictwie w naszym kraju.
- Podczas pracy z uczniami słabowidzącymi nauczyciel zaleca włączenie trybu lupy lub trybu kontrastowego na stronach internetowych oraz na zpe.gov.pl (dostęp: 9.09.2022), z których uczniowie korzystają podczas zajęć. Taki tryb uruchamiany jest także na tablicy multimedialnej podczas zajęć stacjonarnych.
- Uczniowie podczas zajęć zdalnych mają stały kontakt z nauczycielem dzięki obecności na platformie edukacyjnej – np. przez czat.
- W pracy z uczniami ze specyficznymi trudnościami należy pamiętać o wydłużeniu czasu wykonywania zadań.

Agnieszka Siwek – magister historii i wiedzy o społeczeństwie, nauczyciel konsultant w Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli, trener, coach, mentor. Ekspert Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz Ośrodka Rozwoju Edukacji w dziedzinie gamifikacji. Koordynator interdyscyplinarnych projektów edukacyjnych. Autorka programów szkoleń i materiałów szkoleniowych oraz interaktywnych narzędzi edukacyjnych w zakresie wiedzy o społeczeństwie, edukacji obywatelskiej, społecznej i globalnej. Specjalista ds. wsparcia zdalnego nauczania. Twórca i współtwórca multimedialnych narzędzi edukacyjnych, gier: *Godność, Wolność, Niepodległość* oraz *Dziedzictwo Kulturowe Jana Pawła II*. Publikacje: *Młodość i patriotyzm* (Inspiracje 2018), *Nasza niepodległość w badaniach sondażowych* (Inspiracje 2019).